

MARTA GOSOVSKA - MAR-

TA GOSOVSKA - MARTA GO-

SOVSKA - MARTA GOSOVSKA

- MARTA GO

GOSOVSKA-

- MARTA GO

Під час резиденції я ознайомилася із новинками та класикою польської літератури, з метою обрати чотири книжки, у яких вбачаю неабиякий потенціал для перекладу та видання в Україні. Я намагалася сформувати різноманітний — жанрово, стилістично та для різних вікових груп — портфель, щоб представити українським видавцям.

Вибрано роботу: “Розвіяні” Ліліана Гермец, Rozrzucone // Liliana Hermetz, Wydawnictwo Literackie

Мови перекладу

Польська —
українська

Дати резиденції

23 серпня -
20 вересня

Місце резиденції

Zamek na Wodzie,
Wojnowice

Марта Госовська — перекладачка з англійської та французької мов, колумністка, громадська діячка та членкиня ПЕН Україна та ПЕН Швейцарія, нагороджена відзнакою Андрея Шептицького за внесок у розвиток українського перекладу.

Очолює відділ перекладів у видавництві Лабораторія, засновниця школи перекладу Translate It Again, випускники та випускниці якої долучилися до спільноти українських перекладачів.

Організатор резиденції

MARTA GOSOVSKA - MAR-

TA GOSOVSKA - MARTA GO-

SOVSKA - MARTA GOSOVSKA

- MARTA GO

GOSOVSKA-

- MARTA GO

Якщо Ви бажаєте
дізнатися більше про
книгу, зверніться до
перекладачки за
адресою (e-mail)

gosovskamar@gmail.com

Дізнайтеся більше
інформації про
перекладачку та
прочитайте уривок
перекладу на сайті

archipelagos-eu.org

Підсумок

Під час мого перебування на резиденції я ознайомилася із романом Ліліани Гермец «Розвіяні» і він став одним із найбільших читацьких відкриттів та залишив по собі яскраві, подекуди суперечливі та болісні, враження. Це роман про жіночі долі, про жінок, яких розвіяло поміж країнами, мовами та поколіннями. Це чуттєва, сповідальницька, оповідь про тих, кого не чують і незауважують на тлі «великих» історичних подій та доленосних поворотів, кому нема місця у «великій» історії.

У центрі роману — Марія, напів-полька, напів-українка, яку на прикордонні називали «найдухом». Під час війни її вивозять на примусові роботи до Німеччини, де дівчина знайомиться із французом і їде з ним на його малу батьківщину, Альзас, де вони стають під вінець. Здавалося б, звучить, як щасливий кінець, як у дитячих казках й далі нас чекає класичне «жили щасливо та довго», та історія Марії далека від казкових гепі ендів: в їхній парі значно більше відмінностей, які роз'єднують — мова, звичаї, культура, зрештою, минуле, аніж містків, які єднують. Власне, поєднує їх каторжна праця у сімейному ресторанчику. Жінка навіть ім'я своє змінює у Франції, а з новим іменем вона набуває й нової ідентичності. Марія-Ірен ніде не відчувається своєю: її історія — це калейдоскоп культур, мов, спогадів, які межують із маревом, і вже годі відрізнити, що ява, а що сон. Її ідентичність подібна до фракталу: польська, українська, французька, — сплетені, мерехтливі, які не мають чітких меж і до кінця так і невідомо, чи можна залишитися лиш в рамках однієї. Навколо Марії-Ірен бачимо й інших жінок родини: Ксенію, Марту, Анастасію, Зофію, Лялю та багатьох інших. Їхні життя непомітно спливають десь поміж війнами, міграціями, соромом і щоденною працею.

Авторка вибудовує оповідь фрагментарно, через сни, уривки, спогади, — так, як пам'ятає людина, яку розвіяло поміж світів. Її проза ніжна й безжальна водночас: у ній відчувається біль вигнання, тиша травми, але й незрима жіноча сила. Через долі «маленьких жінок» проступає мапа Європи ХХ століття — від польсько-українського прикордоння до Франції, від зруйнованих сіл до ресторанної кухні, де жінка з чужим акцентом готує для чужих їй людей.

«Розкидані» — це не просто сімейна сага, а роздуми про те, ким ми стаємо, коли під нашими ногами двигить земля і зсуваються межі-кордони-рамки. Про те, як мова і пам'ять формують нас — навіть тоді, коли ми вже самі не знаємо, хто ми є і куди прямуємо. Авторка розвінчує багато міфів про еміграцію, докопується до самого споду і безжально препарує наші, спільні польсько-українські, комплекси меншовартості, травми та нескінченні жалі. Цей роман, написаний із великою ніжністю до тих, хто вижив і не був почутий, відкриває важливий простір діалогу між польською та українською культурами — діалогу, що сьогодні особливо потрібен. Цю книжку я б рекомендувала розглянути українським видавництвам першочергово.

Про Архіпелагос

Мета проєкту Archipelagos — розкрити різноманіття європейських літературних голосів, підтримуючи роль перекладачів як дослідників літератури, написаної менш вживаною мовою, і зміцнюючи досвід професіоналів книжкової мережі.